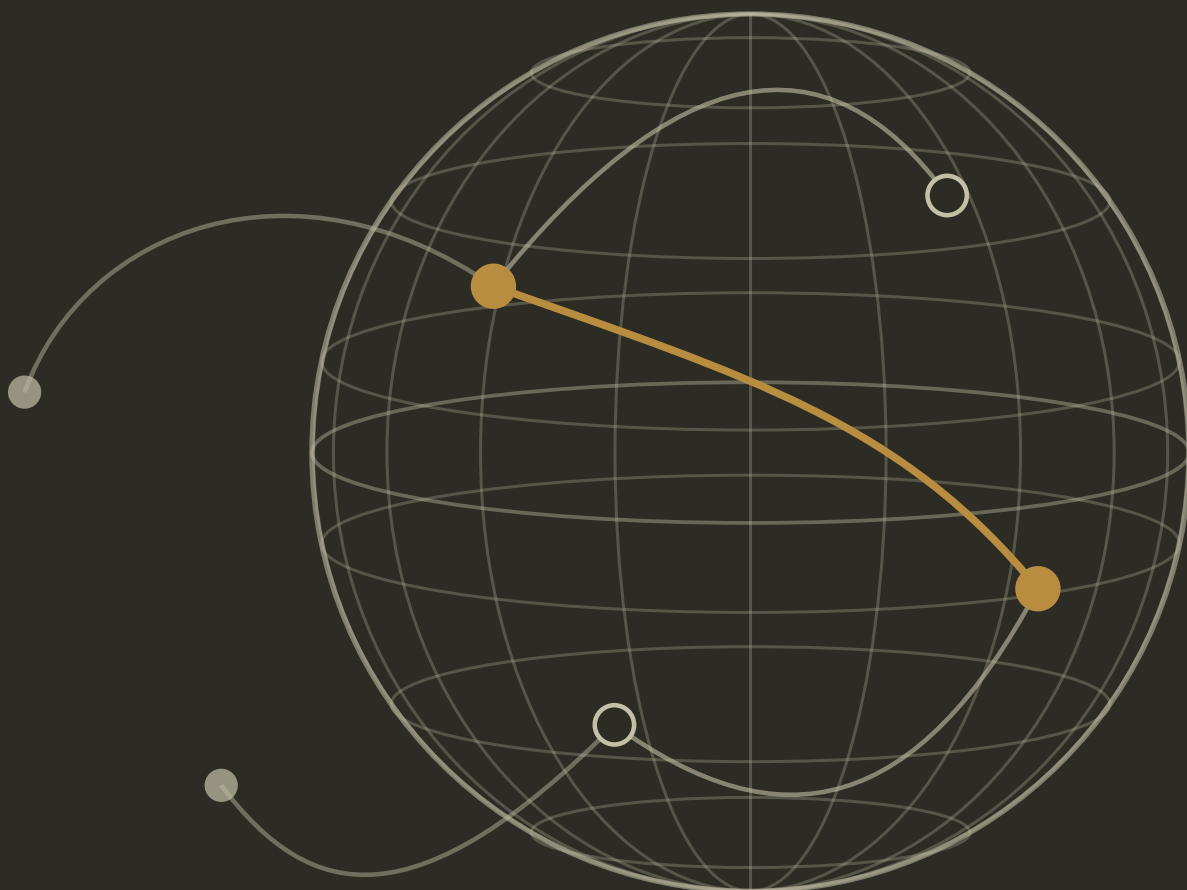

PRZEWODNIK KIERUNKOWY · STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE

Jak napisać pracę magisterską ze stosunków międzynarodowych

Od pytania do obrony: teorie, dokumenty, studium przypadku, analiza polityki zagranicznej, dane o konfliktach i neutralność badacza.

Spis treści

Jak korzystać z tego przewodnika	1
1 Specyfika pracy ze stosunków międzynarodowych	2
1.1 Analiza a komentarz	2
1.2 Typy prac	2
1.3 Czego oczekuje recenzent	3
2 Temat i problem badawczy	4
2.1 Od zagadnienia do problemu	4
2.2 Pytania wyjaśniające, opisowe i porównawcze	4
2.3 Ramy czasowe	5
2.4 Wykonalność	5
3 Teorie stosunków międzynarodowych	6
3.1 Główne perspektywy	6
3.2 Teoria w pracy	6
3.3 Stan badań	7
4 Źródła i dokumenty	8
4.1 Rodzaje źródeł pierwotnych	8
4.2 Gdzie szukać	8
4.3 Źródła medialne i eksperckie	9
4.4 Tłumaczenia	9
5 Studium przypadku, porównanie i śledzenie procesu	10
5.1 Studium przypadku	10
5.2 Śledzenie procesu w praktyce	10
5.3 Analiza porównawcza	10
5.4 Analiza dokumentów	11
6 Analiza polityki zagranicznej	12
6.1 Co badać	12
6.2 Gra dwupoziomowa	12
6.3 Deklaracje i działania	13
6.4 Źródła do procesu decyzyjnego	13
7 Organizacje i prawo międzynarodowe	14
7.1 Co badać	14
7.2 Dokumenty i dane organizacji	14
7.3 Prawo międzynarodowe w pracy politologicznej	14
7.4 Integracja regionalna	15

8	Bezpieczeństwo i konflikty	16
8.1	Definicje konfliktu	16
8.2	Wydatki wojskowe i potencjał	16
8.3	Bezpieczeństwo w szerokim ujęciu	17
8.4	Konflikty trwające	17
9	Gospodarka międzynarodowa	18
9.1	Źródła danych	18
9.2	Ceny, kursy i realna zmiana	18
9.3	Sankcje i instrumenty gospodarcze	18
9.4	Związek a przyczyna	19
10	Analiza dyskursu i wywiady eksperckie	20
10.1	Analiza dyskursu	20
10.2	Wywiady eksperckie i elitarne	20
10.3	Dobór rozmówców i wykorzystanie	21
11	Dane ilościowe i wskaźniki złożone	22
11.1	Indeksy i wskaźniki złożone	22
11.2	Porównania międzynarodowe	22
11.3	Proste analizy statystyczne	22
11.4	Bazy danych w stosunkach międzynarodowych	23
12	Neutralność, etyka i praca ze źródłami propagandowymi	24
12.1	Neutralność analityczna	24
12.2	Źródła propagandowe i dezinformacja	24
12.3	Wywiady i bezpieczeństwo rozmówców	25
12.4	Informacje niejawne i wrażliwe	25
13	Wyniki, wnioski i scenariusze	26
13.1	Prezentacja wyników	26
13.2	Dyskusja	26
13.3	Wnioski	26
13.4	Rekomendacje	27
14	Struktura pracy, przypisy i bibliografia	28
14.1	Typowy układ	28
14.2	Przywoływanie dokumentów	28
14.3	Styl cytowania	28
14.4	Skróty i nazwy	29
15	Finisz: ostatnie tygodnie	30
15.1	Data zamknięcia analizy	30
15.2	Kolejność	30
15.3	Antyplagiat i złożenie pracy	31
16	Obrona	32
16.1	Prezentacja	32
16.2	Pytania do pracy	32
16.3	Pytania z zakresu studiów	33

Jak korzystać z tego przewodnika

Ten przewodnik powstał dla studentki lub studenta stosunków międzynarodowych, który ma przed sobą pracę magisterską i chce ją napisać dobrze. Nie powtarza rad o „pracach dyplomowych w ogóle”. Każdy rozdział, przykład i checklista dotyczą badań nad polityką międzynarodową: teorii stosunków międzynarodowych, dokumentów i źródeł dyplomatycznych, studium przypadku i śledzenia procesu, analizy polityki zagranicznej, organizacji i prawa międzynarodowego, bezpieczeństwa i konfliktów, gospodarki międzynarodowej, dyskursu i wywiadów, danych ilościowych oraz neutralności badacza.

Stosunki międzynarodowe są kierunkiem, na którym łatwo o pracę publicystyczną i trudno o badawczą. Tematy są bieżące, obecne w mediach i obciążone emocjami, a opinia autora łatwo zastępuje analizę. Recenzent oczekuje pytania osadzonego w teorii, jawnej podstawy źródłowej, metody, którą da się opisać, i wniosków, które wynikają z materiału, a nie z sympatii do jednych państw i niechęci do innych.

Rozdziały od pierwszego do piątego i od dwunastego do szesnastego są wspólne dla wszystkich prac. Rozdziały od szóstego do jedenastego opisują obszary i warsztat: analizę polityki zagranicznej, organizacje i prawo międzynarodowe, bezpieczeństwo i konflikty, gospodarkę międzynarodową, dyskurs i wywiady oraz dane ilościowe. Czytaj te, które dotyczą Twojej pracy.

Po drodze spotkasz pięć rodzajów ramek. **Definicje** porządkują pojęcia. **Przykłady z praktyki** pokazują, jak zasada wygląda w gotowym tekście. **Pułapki** opisują błędy, które powtarzają się w pracach ze stosunków międzynarodowych. **Checklisty** pozwalają sprawdzić rozdział przed wysłaniem go promotorowi. Ramki **Okiem recenzenta** pokazują, na co patrzy osoba, która wystawi ocenę.

Polityka międzynarodowa zmienia się szybko, a bazy danych są regularnie aktualizowane. Fakty w przewodniku odpowiadają stanowi z 2026 roku. Przykłady dotyczą fikcyjnych państw oznaczonych literami i nie odnoszą się do bieżących sporów i konfliktów.

Powodzenia. Dobra praca magisterska ze stosunków międzynarodowych uczy tego, czego potrzebuje każdy analityk: oddzielania faktów od interpretacji, krytycznego czytania źródeł i ostrożności w przewidywaniach.

01

Specyfika pracy ze stosunków międzynarodowych

Prace magisterskie ze stosunków międzynarodowych dotyczą polityki zagranicznej państw, organizacji międzynarodowych, bezpieczeństwa, konfliktów, integracji, gospodarki światowej, dyplomacji i norm międzynarodowych. Tematy są zwykle aktualne i często dotyczą wydarzeń, o których autor wie z mediów. Ten rozdział wyjaśnia, czego recenzent oczekuje od pracy z tego kierunku i jakie drogi badawcze są dostępne.

1.1 Analiza a komentarz

Najważniejsze rozróżnienie w ocenie prac ze stosunków międzynarodowych to podział na analizę i komentarz. Komentarz przedstawia opinię o wydarzeniach i dobiera argumenty, które ją wspierają. Analiza stawia pytanie, wskazuje teorię i metodę, opiera się na źródłach i danych, rozważa alternatywne wyjaśnienia i formułuje wnioski w granicach materiału.

Wyjaśnienie w stosunkach międzynarodowych

Wyjaśnienie odpowiada na pytanie, dlaczego państwo lub inny podmiot zachował się w określony sposób albo dlaczego zjawisko przebiegło tak, a nie inaczej. Dobre wyjaśnienie wskazuje czynniki, mechanizm, przez który działały, i dowody z materiału. Rozważa też wyjaśnienia alternatywne i pokazuje, dlaczego są słabsze. Opis wydarzeń w kolejności chronologicznej nie jest wyjaśnieniem.

1.2 Typy prac

Typ pracy	Pytanie w centrum	Materiał	Przykładowy temat
Studium przypadku polityki zagranicznej	Dlaczego państwo podjęło daną decyzję lub prowadziło taką politykę?	Dokumenty, wystąpienia, wywiady, opracowania	Polityka państwa A wobec regionalnej organizacji gospodarczej w latach 2010–2020
Analiza porównawcza	Czym różniły się polityki lub reakcje kilku podmiotów i dlaczego?	Dokumenty, dane, opracowania	Reakcje trzech państw średnich na zmianę regulacji handlowych
Organizacje i prawo	Jak działa organizacja, jak powstaje i funkcjonuje norma?	Dokumenty organizacji, głosowania, traktaty	Wykonywanie orzeczeń trybunału regionalnego przez państwa członkowskie

Typ pracy	Pytanie w centrum	Materiał	Przykładowy temat
Bezpieczeństwo i konflikty	Jak przebiegał i dlaczego konflikt, jakie czynniki wpływają na bezpieczeństwo?	Dane o konfliktach, dokumenty strategiczne	Czynniki zakończenia konfliktów wewnętrznych w wybranym regionie
Gospodarka międzynarodowa	Jak zmieniały się przepływy handlowe i inwestycyjne i z czym się wiązały?	Dane statystyczne, umowy	Zmiany struktury handlu po zawarciu umowy o wolnym handlu
Dyskurs i wizerunek	Jak podmiot przedstawia siebie i innych?	Wystąpienia, dokumenty, media	Obraz organizacji międzynarodowej w wystąpieniach przywódców państw B i C

1.3 Czego oczekuje recenzent

Dobra praca ze stosunków międzynarodowych ma pytanie osadzone w teorii, opiera się na źródłach pierwotnych (dokumentach, wystąpieniach, danych) obok opracowań, opisuje metodę, rozważa wyjaśnienia alternatywne, zachowuje neutralność wobec stron sporów i formułuje wnioski ostrożnie, zwłaszcza w odniesieniu do przyszłości.

⚠ Praca z portali informacyjnych

Praca o polityce państwa wobec sąsiada opiera się na artykułach z portali i komentarzach ekspertów w mediach, a rozdziały opisują kolejne wydarzenia i kończą się oceną, kto „zawinił”. Brakuje dokumentów, teorii i analizy alternatywnych wyjaśnień. Recenzent oceni to jako publicystykę. Oprzyj pracę na źródłach pierwotnych i opracowaniach naukowych, a media traktuj jako materiał pomocniczy.

💬 Okiem recenzenta

Najpierw sprawdzam pytanie i teorię, potem bibliografię: czy są dokumenty, dane i opracowania naukowe, czy dominują artykuły prasowe. W rozdziałach szukam wyjaśnień z dowodami i alternatyw. Praca, która przedstawia jedną narrację o konflikcie jako oczywistą prawdę, nie spełnia moim zdaniem wymagań stawianych pracy magisterskiej.

✅ Zanim zaczniesz

- ☐ Umiesz odróżnić pytanie analityczne od opinii o wydarzeniach
- ☐ Wiesz, jakie źródła pierwotne są dostępne dla Twojego tematu
- ☐ Znasz języki potrzebne do pracy ze źródłami
- ☐ Temat nie zależy od wydarzeń, które mogą zmienić się w ostatnim miesiącu przed obroną
- ☐ Umiesz w jednym zdaniu powiedzieć, co praca wniesie